

Sygn. akt **I ACa 1076/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Bogdan Wysocki

Sędziowie: Ewa Staniszevska (spr.)

(del.) Piotr Majchrzak

Protokolant: protokolant Halszka Mróz

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **S.A. z siedzibą w Komornikach**

przeciwko **J. D., S. D., K. D.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 25 lipca 2018 r. sygn. akt I C 1292/17

1. **oddala apelacje;**

2. **zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powódki 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Ewa Staniszevska Bogdan Wysocki Piotr Majchrzak

I A Ca 1076/18

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 23 maja 2017r. w postępowaniu nakazowym powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Komornikach domagał się:

1/ zasądzenia solidarnie od pozwanych J. D., K. K. (1), B. K., S. D., K. D. i T. C. kwoty 196.215,47 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 grudnia 2016r. do dnia zapłaty;

2/ zasądzenia od pozwanych solidarnie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Uzasadniając swoje stanowisko powód wskazał, że w 2015r. nawiązał ze (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialności z siedzibą w R. współpracę handlową, w ramach której spółka ta nabywała od powoda towary handlowe. Strony łączyła umowa o współpracy dnia 21 września 2015r.

W celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń powodowej spółki spółka (...) Sp. z o.o. wystawiła weksel in blanco poręczony przez pozwanych J. D., K. K. (1), B. K., S. D., K. D. i T. C.. Wobec niewywiązywania się ze zobowiązań w stosunku do powodowej spółki, powód wypełnił weksel na kwotę 196.215,47 zł stanowiącą zadłużenie spółki (...) na dzień wypełnienia weksla.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 26 maja 2017r. sygn. akt: I Nc 251/17 Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Zarzuty od nakazu zapłaty wywiedli pozwani J. D., S. D.

i K. D. podnosząc w pierwszej kolejności zarzut niewłaściwości Sądu. Ponadto pozwani domagali się uchylecia wydanego nakazu zapłaty w całości

i oddalenia w stosunku do nich powództwa oraz zasądzenia od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwani wniesli także o zwolnienie ich od kosztów sądowych w całości.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwani podnieśli zarzut nieważności dokumentu wekslowego, zarzut nieprawidłowego przestawienia weksla do zapłaty oraz zarzut braku podstawy prawnej powództwa.

Wyrokiem z dnia 25 lipca 2018r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w punkcie 1. uchylił w całości nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w dniu 26 maja 2017r. w sprawie (...)w stosunku do pozwanych K. D., J. D. i S. D.; w punkcie 2. zasądził od pozwanych K. D., J. D. i S. D. solidarnie na rzecz powódki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Komornikach kwotę 194.525,76 złotych (sto dziewięćdziesiąt cztery tysiące pięćset dwadzieścia pięć złotych 76/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 grudnia 2016r. do dnia zapłaty; w punkcie 3. w pozostałym zakresie powództwo oddalił; w punkcie 4. nie obciążył pozwanych kosztami postępowania poniesionymi przez stronę powodową oraz nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

W uzasadnieniu wyroku Sąd I instancji powołał się na następujące ustalenia faktyczne i wnioski prawne.

W dniu 21 września 2015r. powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Komornikach zawarł ze spółką (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. umowę, której przedmiotem było określenie warunków współpracy stron w zakresie zaopatrywania w towary sklepów prowadzonych przez spółkę, należących do sieci (...)przez powoda oraz świadczenia usług na rzecz powoda przez spółkę (...) Sp. z o.o. W tym samym dniu (...) spółka z o.o. w R. podpisała z (...) spółką o.o. w Komornikach umowę franczyzową.

W skład Zarządu spółki (...) Sp. z o.o. wchodzili J. D. oraz K. K. (1). Członkowie Zarządu mieli możliwość wcześniejszego zapoznania się z treścią zawieranych umów.

W celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń powodowej spółki spółka (...) Sp. z o.o. w dniu 24 listopada 2016r. wystawiła weksel in blanco poręczony przez pozwanych J. D., S. D., K. D. oraz T. C., K. K. (1) i B. K..

W deklaracji wekslowej wskazano, że weksel jest zabezpieczeniem roszczeń (...) SA z tytułu sprzedaży wystawcy towarów handlowych. Powód miał prawo wypełnić weksel w każdym czasie przez wpisanie miejsca i daty wystawienia weksla, remitenta, miejsca płatności weksla, daty płatności weksla, klauzuli bez protestu, sumy wekslowej obejmującej kwoty wynikające z tytułu sprzedaży wystawcy towarów handlowych wraz z odsetkami do dnia płatności weksla.

Zgodnie z deklaracją wekslową remitent był również zobowiązany do powiadomienia wystawcy o wypełnieniu weksla i wezwania go do jego wykupu listem poleconym, wysłanym najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności weksla, wskazując sumę wekslową, termin i miejsce wykupu.

Poręczyciele wyrazili zgodę na wypełnienie weksla in blanco przez remitenta w sposób określony w deklaracji wekslowej. Remitent był również zobowiązany do poinformowania poręczycieli o wypełnieniu weksla na równi z wystawcą.

Wszystkie dokumenty zostały podpisane przez strony w K..

Wobec niewywiązywania się przez spółkę (...) ze zobowiązań w stosunku do powodowej spółki, powód wypełnił weksel na kwotę 196.215,47 zł stanowiącą zadłużenie spółki (...) ma dzień wypełnienia weksla. Na wskazaną kwotę składały się:

1/ 1.750 zł tytułem kosztów windykacji;

2/ 1.689,71 zł tytułem niedopłat;

3/ 184.735,33 zł tytułem niezapłaconych faktur;

4/ 8.040,43 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie obliczonych od dnia następnego po dniu wymagalności poszczególnych faktur VAT do dnia wypełnienia weksla.

Pismem z dnia 24 listopada 2016r. powód wezwał wystawcę weksla oraz poręczycieli do wykupu weksla. Termin do wykupu weksla został wyznaczony na dzień 2 grudnia 2016r., a miejsce płatności oznaczone na K., ul. (...).

Do dnia wniesienia pozwu roszczenie powoda objęte wekslem nie zostało zaspokojone w jakiegokolwiek części.

W dniu 16 listopada 2016r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie w sprawie o sygn. akt (...), wydał postanowienie o ogłoszeniu upadłości spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R..

W toku postępowania upadłościowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w R. do sygn. akt: V GUp 180/16 powód zgłosił wierzytelność przysługująca mu wobec spółki w łącznej wysokości 196 004,53 zł. Wierzytelność została w całości uwzględniona przez syndyka w liście wierzytelności. P. upadłościowe jest w toku.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy na wstępie stanowczo podkreślił, iż zgodnie z treścią art. 493 § 1 k.p.c. pozwani obowiązani byli, o czym przy doręczeniu odpisu wydanego nakazu zapłaty zostali pouczeni, podnieść w zarzutach wszystkie okoliczności przeciwko zasadności roszczenia objętego nakazem zapłaty i dowody na ich poparcie pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w dalszym toku postępowania. Tym samym Sąd odniósł się tylko do tych twierdzeń strony pozwanej, które zostały przez nich sprecyzowane w zarzutach od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Istotą ważnego weksla w rozumieniu ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. – Prawo wekslowe (t.j. Dz.U.2016, p. 160) jest obowiązek jego bezwarunkowej zapłaty. Zgodnie z art. 30 Prawa wekslowego zapłatę weksla można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Stosownie natomiast do treści art. 31 Prawa wekslowego, poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku, a poręczenie oznacza się wyrazem „poręczam” lub innym zwrotem równoznacznym i podpisuje je poręczyciel. Art. 32 Prawa wekslowego stanowi, że poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył, a zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. wystawiła na rzecz powoda weksel in blanco, a pozwani poręczyli za wystawcę weksla własnego in blanco. Poręczenie to spełnia wszystkie wymogi ważności poręczenia wekslowego, określone w art. 31 powołanej ustawy. Bezsporne było także, iż weksel przedstawiony przez powoda był wekslem in blanco

o charakterze gwarancyjnym – miał zabezpieczać wiarygodności powoda z tytułu umowy z dnia 21 września 2015r., której przedmiotem było określenie warunków współpracy powoda ze spółką (...) w zakresie zaopatrywania w towary sklepów prowadzonych przez spółkę. Okoliczność ta wynika zresztą wprost z treści deklaracji wekslowej.

Odnosząc się do zarzutów wystawienia weksla in blanco po dacie ogłoszenia upadłości spółki (...) talent Sp. z o.o. z siedzibą w R. Sąd I instancji uznał go za nieuzasadniony.

Po pierwsze zauważył, iż miejsce i data wystawienia weksla to miejsce i data podpisania weksla przez wystawcę i wręczenia go remitentowi (pierwszemu wierzycielowi wekslowemu), której brak w treści weksla nie przesądza o ważności weksla. Posiadacz wypełnia podpisany weksel in blanco i może, ale nie musi wpisać datę wystawienia weksla. Brak daty lub błędna data mogą mieć znaczenie przy zarzucie przedawnienia roszczenia wekslowego, ale nie mają znaczenia dla oceny ważności weksla własnego (którym staje się weksel in blanco po wypełnieniu).

Po drugie podkreślił, że odpowiedzialność poręczyciela wekslowego tylko formalnie opiera się na zobowiązaniu dłużnika głównego. Dla bytu poręczenia wekslowego nie jest więc konieczne istnienie materialnie ważnego podpisu wystawcy. Zobowiązanie awalisty (poręczyciela) pozostaje ważne pomimo tego, że zobowiązanie, za które poręczył, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Pod tym względem odpowiedzialność awalisty różni się zasadniczo od odpowiedzialności poręczyciela cywilnego, czego pozwani zdają się nie dostrzegać.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 czerwca 2006r., (IV CSK 53/06), poręczenie za wystawcę weksla własnego rodzi odpowiedzialność taką, jak za akceptanta weksla trasowanego. Jest to zatem odpowiedzialność surowa, a dodatkowe ryzyko niesie ze sobą sytuacja, gdy weksel własny jest wekslem in blanco. Zobowiązanie awalisty nie ma zatem charakteru pochodnego ani subsydiarnego w stosunku do zobowiązania poręczonego. Poręczyciel zaciąga wobec remitenta własne zobowiązanie, a w ramach swej akcesoryjności posiada byt samoistny. Zobowiązanie poręczyciela staje się samodzielne i oderwane od bytu zobowiązania głównego. Odwołując się do powyższego charakteru poręczenia wekslowego Sąd Najwyższy stwierdził w wyroku z dnia 24 listopada 2009 roku (V CSK 129/09), że awalista odpowiada, choćby podpis poręczonego był podrobiony, sfalszowany, albo osoba, za którą poręczył, nie miała zdolności wekslowej. Z tych wszystkich względów nie mogła budzić wątpliwości okoliczność, że nieważność zobowiązania dłużnika głównego, jak w rozpoznawanej sprawie, nie zwalniała z odpowiedzialności poręczycieli. Ponadto Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu do wyroku z dnia 6 stycznia 2000 roku, sygn. akt: I ACa 908/99 stwierdził, że dla odpowiedzialności awalisty nie ma znaczenia okoliczność, że została ogłoszona upadłość wystawcy, za którego udzielił on poręczenia.

Sąd I instancji uznał też za bezzasadny zarzut nieprawidłowego oznaczenia firmy wystawcy.

Zgodnie z art. 101 Weksel własny zawiera: 1) nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono; 2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej; 3) oznaczenie terminu płatności; 4) oznaczenie miejsca płatności; 5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana; 6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu; 7) podpis wystawcy wekslu.

Podpis na wekslu w miejscu „podpis wystawcy” złożyli J. D. oraz K. K. (1) (członkowie zarządu Spółki (...) Sp. z o.o.), obok ich podpisu natomiast została umieszczona pieczęć spółki (...) Sp. z o.o. wskazująca na adres siedziby spółki, jej NIP, REGON oraz numer KRS. Powód ma rację twierdząc, że w firmie spółki nie umieszczono sformułowania „w upadłości”, co należało uczynić z uwagi na ogłoszoną upadłość, nie spowodowało to jednak nieważności weksla. Zgodnie bowiem z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2013r. (III CZP 54/13) nie jest nieważny weksel własny wystawiony przez osobę prawną oznaczoną z pominięciem określenia jej formy prawnej, ale z podaniem numeru w Krajowym Rejestrze Sądowym. Numer KRS pozwolił bowiem na pełne zidentyfikowanie podmiotu wystawcy.

Podobnie, za bezzasadny Sąd Okręgowy uznał zarzut niewłaściwego miejsca wystawienia weksla.

Na wekslu w miejscu „miejsce i data wystawienia weksła” wpisano bowiem „Komorniki, dnia 24 listopada 2016r.”, podczas gdy wszelkie dokumenty podpisywane były w K.. Nie jest to jednak okoliczność rzutująca na ważność poręczonego przez pozwanych weksła. Zgodnie z art. 102 Prawa wekslowego, do ustalenia nieoznaczonego lub wadliwie oznaczonego miejsca płatności stosuje się domniemanie prawne ustanowione w tym przepisie, tj.: weksel własny, w którym nie oznaczono miejsca wystawienia, uważa się za wystawiony w miejscu podanym obok nazwiska wystawcy.

Sąd zaznaczył także, że w toku postępowania powód przyznał ponadto, że sporny weksel został wbrew treści deklaracji wekslowej zawartej w dniu 22 września 2015r., opatrzony datą wystawienia tożsamą z datą wypełnienia weksła, tj. 24 listopada 2016r. Za datę wystawienia weksła przyjmuje się natomiast datę złożenia podpisu przez wystawcę – w niniejszej sprawie zatem winien być to dzień 22 września 2015r. Błędne wskazanie na wekslu daty jego wystawienia nie wpływa jednak na możliwość dochodzenia na jego podstawie spełnienia zobowiązania. Trzeba mieć bowiem na uwadze, że w przypadku weksła niepełnego in blanco zobowiązanie powstaje już z chwilą złożenia na nim podpisu, a nie w chwili jego uzupełnienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2003r., sygn. akt: I CKN 434/01).

Nadto Sąd nie zgodził się z twierdzeniami strony pozwanej, iż powód nie był uprawniony do wpisania miejsca płatności weksła – K., ul. (...).

Zgodnie z art. 4 Prawa wekslowego weksel może być płatny w miejscu zamieszkania osoby trzeciej, bądź w miejscowości, w której trasat ma miejsce zamieszkania, bądź w innej miejscowości. Zgodnie natomiast z podpisaną przez strony deklaracją wekslową z dnia 22 września 2015r., powód jako remitent miał prawo wypełnić weksel w każdym czasie przez wpisanie miejsca i daty wystawienia weksła, remitenta, miejsca płatności weksła, daty płatności weksła, klauzuli bez protestu, sumy wekslowej obejmującej kwoty wynikające z tytułów, o których była mowa w § 1 deklaracji wekslowej wraz z odsetkami od dnia płatności weksła (§ deklaracji wekslowej). Takie uprawnienie powoda, jako remitenta, określał również wprost § 3 deklaracji wekslowej, zgodnie z którym remitent zobowiązany był do powiadomienia wystawcy o wypełnieniu weksła i wezwania go do jego wykupu listem poleconym, wysłanym najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności weksła, wskazując sumę wekslową, termin i miejsce wykupu.

Skoro więc między stronami nie doszło do żadnych dodatkowych ustaleń, które bardziej szczegółowo określałyby zasady wypełnienia weksła, to trudno uznać, że został on uzupełniony wbrew woli pozwanych i niezgodnie z upoważnieniem. W nauce

i orzecznictwie dominuje pogląd, że ani niepełność, ani nawet brak uzgodnień dotyczących zasad uzupełnienia weksła nie wpływa na powstanie odpowiedzialności wekslowej dłużnika wywodzonej z wypełnionego weksła. Sąd podzielił stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w orzeczeniu z dnia 5 lutego 1931r., Rw. 2668/30.10, że osoba, która podpisała weksel przed jego całkowitym wypełnieniem, a nie prowadziła z wierzycielem wekslowym żądanych układów co do sposobu wypełnienia weksła, nie może podnosić zarzutu, że weksel niezgodnie z jej wolą został wypełniony. Powyższe orzeczenia można również odnieść do sytuacji poręcycieli wekslowych.

Uprawnienie do wypełnienia weksła obejmuje elementy obligatoryjne wskazane w art. 101 prawa wekslowego. W konsekwencji remitent mógł opatrzeć weksel dowolnym terminem i miejscem płatności.

Za niesłuszne Sąd I instancji uznał również twierdzenia pozwanych, że przedstawienie weksła do zapłaty dokonane przez pełnomocnika powoda nie odniosło skutków prawnych. Powód przedstawił bowiem pełnomocnictwo, załączone do wezwania, które upoważniało do występowania w imieniu powodowej spółki we wszystkich sprawach z zakresu prawa pracy, cywilnego, gospodarczego, rejestrowego, upadłościowego układowego, administracyjnego, podatkowego, celnego i karnego przed wszelkimi sądami, organami egzekucyjnymi oraz urzędami administracji państwowej i samorządowej wszystkich instancji, osobami fizycznymi, osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, w tym także składania oświadczeń woli o potrąceniu wierzytelności. Zakresem zatem obejmowało ono czynności związane z przedsądowym dochodzeniem należności z weksła.

Pozwani poddawali w wątpliwość, czy podpisali dokumenty przedłożone do akt sprawy. Pozwany przedłożył jednak odpowiednie oświadczenie P. T., który następnie w toku swoich zeznań potwierdził, że pozwani podpisali weksel in blanco i deklarację wekslową. Do akt sprawy powód przedłożył także dokumenty, z których wynika pełnomocnictwo udzielone osobom reprezentującym powoda do zawarcia ze spółką (...) umowy franczyzy i umowy na dostawę towarów.

Za bezzasadny Sąd Okręgowy uznał zarzut strony pozwanej, dotyczący naruszenia art. 481 k.c. w zw. z art. 92 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe. Przepis ustawy prawo upadłościowe dotyczy bowiem sytuacji dochodzenia odsetek od wierzytelności z masy upadłości. Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Powód był zatem uprawniony do dochodzenia w niniejszym postępowaniu odsetek ustawowych naliczanych pod dniem ogłoszenia upadłości spółki (...).

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym.

Pozwani w toku postępowania powoływali się na okoliczność uzupełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym, jednakże zasadniczo nie udowodnili swoich twierdzeń w tym zakresie. Sąd co prawda oddalił powództwo odnośnie kwoty

1.689,71 zł tytułem niedopłat, albowiem na wskazane kwoty brak jest potwierdzenia w dokumentach złożonych przez stronę powodową. Powód nawet bliżej nie sprecyzował jakich do „niedopłat” żądanie dotyczy. Z pozostałych natomiast załączonych do akt sprawy dokumentów w sposób oczywisty wynika, że powód wypełnił weksel wyłącznie z przyczyny dochodzenia rozliczeń z tytułu nienależytego wykonywania umowy przez spółkę (...). Pozwani w żaden sposób nie udowodnili, że wierzytelność spółki wobec powoda jest w niższej wysokości, bądź że w ogóle nie istnieje, bądź że została zapłacona. Udowodnienie każdej z tych okoliczności prowadziłoby do ustalenia, że powód wypełnił weksel niezgodnie z porozumieniem lub że po wypełnieniu weksla wierzytelność została zaspokojona i z tej przyczyny powództwo jest bezpodstawne. Jak trafnie zauważył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 7 stycznia 1967r., III CZP 19/66, w procesie wekslowym dowód przeciwny, a więc nieistnienia wierzytelności, zostaje przerzucony na dłużnika, a to w związku z domniemaniem istnienia wierzytelności, które powstało na skutek wystawienia i wydania weksla (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 listopada 2010r., I CSK 387/10).

Pozwani kwestionowali także zasadność naliczania przez powoda odsetek ustawowych za opóźnienie obliczonych od terminów płatności dokumentów księgowych. Jednak uprawnienie powoda wynika wprost z art. 481 § 1 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W końcu za bezzasadne Sąd uznał też zarzuty pozwanych dotyczące zakresu odpowiedzialności wynikającej z poręczenia wekslowego. Nie ulega wątpliwości, że poręczenie wekslowe może dotyczyć całej sumy wekslowej lub jej części. Jak wskazał Sąd Najwyższy

w wyroku z dnia 24 października 2003r. III CK 35/02 ograniczenie odpowiedzialności poręczyciela wekslowego dla swej skuteczności wobec wierzyciela wekslowego musi wynikać nie tylko z deklaracji wekslowej lub porozumienia między wierzycielem

a poręczycielem, ale przede wszystkim z treści weksla. Poręczyciel wekslowy powinien bowiem na wekslu zaznaczyć ograniczenie udzielonego poręczenia wekslowego. Brak w szeroko rozumianym porozumieniu wekslowym ograniczenia odpowiedzialności wekslowej do określonych zobowiązań oznacza odpowiedzialność za każde zobowiązanie wystawcy wobec wierzyciela. Zobowiązanie poręczyciela wekslowego ma w istocie charakter samodzielny (samoistny) co przejawia się w tym, że odpowiada on według treści weksla.

Wobec powyższego Sąd podkreślił, iż zarówno na deklaracji wekslowej z dnia 22 września 2015r., jak i na samym wekslu in blanco pozwani nie wskazali do jakiej kwoty będą poręczali za weksel, wobec tego należy przyjąć, że poręczycieli za zobowiązanie zaciągnięte przez wystawcę weksla do pełnej wysokości.

Reasumując, Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. uchylił nakaz zapłaty w całości dla zachowania przejrzystości sentencji, zasądając od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 194.525,76 złotych (kwota ujęta w nakazie pomniejszona o kwotę niedopłat w wysokości 1.689,71 zł) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 grudnia 2016r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 48 pkt 2) Prawa wekslowego i zasądził je zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia 3 grudnia 2016r. (jest to dzień po terminie płatności weksla).

Powyższy wyrok zaskarżyli w punkcie II i IV pozwani.

Pozwany J. D. zarzucił:

1/ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego - w postaci Umowy Deklaracji Wekslowej z dnia 8.09.2015r. polegającej bezpodstawnym przyjęciu, że z treści deklaracji wekslowej wynika, że weksel in blanco zabezpiecza wierzytelności z tytułu umowy z dnia 21 września 2015r., podczas gdy w treści deklaracji wekslowej, nie wskazano odniesienia do Umowy z dnia 21 września 2015r., brak jest, zatem podstaw do rozszerzania zakresu deklaracji wekslowej, o postanowienia wskazane w Umowie z dnia 21 września 2015r.

- a w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że weksel przedstawiony przez powoda był wekslem, który zabezpiecza wierzytelności powoda z tytułu umowy z dnia 21 września 2015 r., której przedmiotem było określenie warunków współpracy powoda ze spółką (...), podczas gdy weksel in blanco nie może zabezpieczać wierzytelności z ww. umowy, której nie oznaczono w deklaracji - co doprowadziło do błędnego przyjęcia, że weksel został wypełniony w oparciu o spełnienie przesłanek w deklaracji, a w konsekwencji zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty objętej pkt. II wyroku;

2/ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego w postaci Zestawienia należności oraz dokumentów księgowych wraz z listami przewozowymi polegające:

- na przyjęciu, że z dokumentów wynika fakt, iż spółka (...) sp. z o.o. nie wykonywała

zobowiązań wobec powoda oraz wysokość zadłużenia spółki, jak również zasadność uzupełnienia weksla in blanco na kwotę wynikającą z ww. zestawienia, podczas gdy analizując ww. dokumenty nie można zweryfikować czy każda faktura została wystawiona, tytułem sprzedaży spółce towarów handlowych, o których mowa w deklaracji, zważywszy, że w samej treści umowy deklaracji - nie wskazano, w jakich okolicznościach powód był uprawniony do wystawienia faktur i innych dokumentów, obciążających spółkę, nie wskazano również, jakie towary miały być przedmiotem sprzedaży,

- na pominięciu, że ww. zestawienie obejmuje również należności niewynikające bezpośrednio z umowy sprzedaży towarów, które nie były objęte treścią deklaracji wekslowej takich jak: kosztów windykacji, odsetek ustawowych za opóźnienie, kar umownych,
- a w konsekwencji błędne przyjęcie, że powód był uprawniony do uzupełnienia weksla in blanco o kwotę wynikającą z zestawienia należności oraz dokumentów księgowych wraz z listami przewozowymi, podczas gdy zasadność wypełnienia weksla o ww. kwotę nie znajduje oparcia w treści deklaracji wekslowej, co doprowadziło do zasądzenia od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty objętej pkt. II wyroku;

3/ naruszenie art. 493 § 1 k.p.c. poprzez rozstrzygnięcie przedmiotu sprawy z pominięciem twierdzeń i zarzutów pozwanego, podniesionych w dalszym piśmie procesowym, datowanym na dzień 27.10.2017r. oraz podczas rozprawy z dnia 18.06.2018r., sprecyzowanych w załączniku do protokołu, podczas gdy zarzuty przeciwko żądaniu pozwu mogą być powoływane w toku postępowania po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty na takich samych zasadach jak w postępowaniu rozpoznawczym, ponadto w przedmiotowej sprawie uwzględnienie podnoszonych twierdzeń i dodatkowych zarzutów nie spowodowałyby zwłoki w rozpoznaniu sprawy,

- a w konsekwencji wydanie rozstrzygnięcia z pominięciem istotnej części zarzutów pozwanego m.in. w zakresie podnoszonych okoliczności, iż zestawienie obejmuje należności niewynikające bezpośrednio z umowy sprzedaży towarów, które nie były objęte treścią deklaracji wekslowej, okoliczności, że wysokość zabezpieczeń ustanowionych na wierzytelnościach powoda była nadmierna i nieadekwatna do wysokości wierzytelności, co doprowadziło do zasądzenia od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty objętej pkt. II wyroku;

4/ naruszenie art. 10 prawa wekslowego z dnia 28 kwietnia 1936r. (Dz.U. Nr 37, poz, 282 z późn. zm.), dalej „prawo wekslowe”, poprzez uznanie, że weksel jest ważny, pomimo wypełnienia przez powoda weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym, zarówno co do wysokości sumy zobowiązania, jak i klauzuli domicyliatu;

5/ Naruszenie art. 101 prawa wekslowego, polegające na przyjęciu, że brak prawidłowego oznaczenia firmy wystawcy weksla nie skutkuje nieważnością weksla, podczas gdy w odniesieniu do osób prawnych i podmiotów niemających osobowości prawnej nazwisko zostaje zastąpione przez nazwę przedsiębiorstwa lub firmę, na którą ciągniony zostaje weksel, a brzmienie firmy lub nazwy podmiotu napisane na wekslu musi być zgodne z brzmieniem wskazanym w odpowiednim rejestrze.

- a w konsekwencji błędne przyjęcie, że weksel wypełniony przez powoda jest ważny, podczas gdy w dacie wypełnienia weksla przez powoda osoba prawna - spółka (...) sp. z o.o. nie działała pod ww. firmą, natomiast na dokumencie wekslowym winno figurować określenie (...) sp. z o.o. w upadłości - co powinno skutkować przyjęciem że weksel jest nieważny, z uwagi na brak prawidłowego oznaczenia podmiotu, który wystawił weksel, brak jest zatem podstaw do kierowania żądania zapłaty do osób wskazanych, jako poręczyciele;

6/ naruszenie art. 101 prawa wekslowego, polegające na przyjęciu, że błędna data może mieć znaczenie przy zarzucie przedawnienia roszczenia wekslowego, ale nie ma znaczenia dla oceny ważności weksla własnego oraz nie wpływa na możliwość dochodzenia na jego podstawie spełnienia zobowiązania, podczas gdy data wystawienia weksla ma znaczenie przy ocenie czy podmiot wystawiający weksel w dacie jego wystawienia był zdolny do zaciągania

zobowiązań i reprezentacji podmiotu wystawiającego weksel,

- a w konsekwencji przyjęcie, że weksel jest ważny, podczas gdy w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego na dzień wystawienia weksla tj. 24.11.2016r. spółka (...) Sp. z o.o. była w upadłości, zatem w dacie wystawienia weksla, podpisany pod wekslem J. D. nie był uprawniony do zaciągania zobowiązań w imieniu Spółki, która mogła ona być, reprezentowana jedynie przez syndyka - co powinno skutkować przyjęciem, że w zaistniałej konfiguracji faktycznej weksel jest nieważny, a zadanie skierowane wobec poręczycieli – bezpodstawne;

7/ naruszenie art. 77 ustawy prawo upadłościowe z dnia 28 lutego 2003r. (Dz.U. Nr 60, poz. 535 z późn. zm.), dalej ustawa prawo upadłościowe, poprzez błędne przyjęcie, że weksel może wystawić podmiot, który w dacie oznaczonej, jako data wystawienia był w upadłości, podczas gdy po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej upadły nie może zobowiązać się w stosunku do mienia stanowiącego masę upadłości, a czynności prawne upadłego dotyczące mienia wchodzącego w skład masy upadłości, wobec którego upadły utracił prawo zarządu są nieważne,

- co doprowadziło do przyjęcia, że spółka (...) sp. z o. o. w upadłości, mogła samodzielnie zaciągać zobowiązania, podczas gdy wystawca w dacie oznaczonej, jako data wystawienia weksla utracił zdolność do samodzielnego zaciągania zobowiązań;

8/ naruszenie art. 32 prawa wekslowego, polegające ma przyjęciu, że zobowiązanie poręczycieli wekslowych jest ważne, podczas gdy poręczenie zostało udzielone z naruszeniem wymogów formalnych jego ważności oraz zostało udzielone na wekslu niespełniającym warunków art. 101 prawa wekslowego gdyż: wystawca w dacie wystawienia weksla znajdował się w upadłości, nieprawidłowo oznaczono firmę wystawcy, niewłaściwie oznaczono miejsce płatności, co przesądza o nieważności weksla, a tym samym skutkuje nieważnością poręczenia wekslowego;

9/ naruszenie art. 481 k.c. w zw. z art. 92 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe, poprzez;

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda wskazanej w pozwie kwoty, pomimo, iż powód doliczył do sumy wekslowej odsetki ustawowe za opóźnienie liczone także po dacie ogłoszenia upadłości wystawcy,

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odsetek od sumy wekslowej od dnia 3 grudnia 2016r. w sytuacji, w której wezwanie do zapłaty zostało pozwanemu doręczone w dniu 12 grudnia 2016r. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda od sumy wekslowej odsetek w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w sytuacji, w której weksel nie był oprocentowany, a ani treść deklaracji, ani treść umowy, nie zezwalała na oprocentowanie sumy wekslowej odsetkami w ww. wysokości;

10/ naruszenie art. 38 prawa wekslowego poprzez uznanie wierzytelności względem powodów za wymagalną pomimo nieprzedstawienia pozwanemu weksla do zapłaty - pozwany nie został prawidłowo wezwany do wykupu weksla;

11/ naruszenie art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji pominięcie okoliczności, że powód w przedmiotowej sprawie dokonał zabezpieczenia swoich roszczeń w sposób nadmierny i ponad potrzebę, gdyż głównym zabezpieczeniem roszczeń powoda, wynikających ze sprzedaży spółce (...) sp. z o.o. towarów handlowych było ustanowienie hipoteki umownej, na nieruchomości stanowiącej własność T. C., a ponadto, powód dokonał zabezpieczeń roszczeń także zobowiązując pozwanych do wystawienia weksla „in blanco”, który został poręczony przez sześć osób, oznaczonych, jako poręczycieli, co prowadzi do wniosku, że suma udzielonych zabezpieczeń w dacie ich ustanawiania była nadmierna i niezasadniona, zatem umowa poręczenia weksla in blanco powinna zostać uznana, jako czynność prawna sprzeczna z zasadami społecznego w oparciu o art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 353 1 k.c. z uwagi na nadzabezpieczenie roszczeń powoda, którą to okoliczność Sąd I instancji powinien wziąć pod rozwagę z urzędu;

12/ naruszenie art. 30 prawa wekslowego w zw. z art. 101 prawa wekslowego poprzez błędne przyjęcie, że z uwag na brak określenia górnej granicy poręczenia, poręczyciele odpowiadają zobowiązanie wekslowe do pełnej wysokości, podczas gdy można poręczyć za dług przysły do wysokości z góry oznaczonej, natomiast w treści Umowy deklaracji wekslowej, poręczyciele nie określili z góry oznaczonej kwoty.

W oparciu o wyżej przedstawione zarzuty na podstawie art. art. 368 § 1 pkt, 5) k.p.c. wniósł o:

1/ zmianę pkt. II wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości w stosunku do pozwanego ad. 1 J. D.,

2/ zmianę pkt. IV wyroku poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego ad. I kosztów postępowania przed Sądem I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych bądź przedłożonego spisu kosztów,

3/ zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego ad. I kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych, bądź przedłożonego spisu kosztów.

4/ ewentualnie, na wypadek uznania przez Sąd, że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy Sądowi 1 instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pozwani S. D. i K. D. zarzucili:

I. naruszenie prawa procesowego:

1/ naruszenie art. 316 w zw. z art. 370 w zw. z art. 353² k.p.c. poprzez wydanie rozstrzygnięcia zasądającego wobec pozwanych K. D., S. D. oraz J. D. z pominięciem wydania rozstrzygnięcia wobec pozwanej T. C., która jest pozwaną w przedmiotowej sprawie i w stosunku do której - jak wynika z treści protokołu z dnia 11 lipca 2018r., otwarto rozprawę, Z uwagi na fakt, iż zobowiązanie pozwanych jest solidarne, sąd winien wydać rozstrzygnięcie wobec wszystkich pozwanych solidarnie, bądź też w sposób formalny, przed zamknięciem posiedzenia, odrzucić zgłoszone przez T. C. środki zaskarżenia;

oraz:

2/ naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie wymaganych elementów uzasadnienia takich jak ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowe oraz wyjaśnienie podstawy prawnej;

3/ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, polegający na pominięciu:

- części zeznań świadka P. T., który zeznał: „Podczas podpisywania deklaracji wekslowej nie okazywałem już umowy franczyzowej. Nie wożę kompletu dokumentów... Nie informowałem pozwanych S. D. i K. D. o kwocie minimalnych zakupów... Przyjeżdżam z gotową, wypełnioną deklaracją i taką deklarację przedstawiam do podpisu... Ja nie jestem osobą, która może na ten temat rozmawiać. Żadnemu z poręczycieli nie tłumaczyłem, czym jest poręczenie cywilne... Deklaracje są odsyłane do franczyzobiorców, nie do poręczycieli...” (k. 7-8 Protokół Posiedzenia z dnia 26 marca 2018r. Sądu Rejonowego w Brzozowie, sygn. (...)),

- części zeznań pozwanej K. D., która zeznała: Ja pytałam pana T. jak można podpisywać coś co nie jest wypełnione. On mnie uspokajał, że firma chłopców będzie przynosić zyski i wyjdzie na prostą. (elektroniczny Protokół z rozprawy z dnia 18 czerwca 2018,1:02:10), Pan T., powiedział że nie może dać mi żadnej K. deklaracji. Że to jest formalność (elektroniczny Protokół z rozprawy z dnia 18 czerwca 2018,1:04:08),

- w konsekwencji, pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych, okoliczności, że gotowa deklaracja została przedłożona pozwanym ad. 2 i ad. 3 do podpisu, w chwili podpisywania deklaracji, pozwanym nie została przedłożona umowa z dnia 21 września 2015r., co prowadzi do wniosku że pozwani nie wyrażali zgody na poręczenie, obejmujące wierzytelności przyszłe powoda wynikające z Umowy z dnia 21 września 2015r., powyższe naruszenie doprowadziło do błędnego przyjęcia, że podpisując poręczenie, pozwani wyrazili zgodę na objęcie zakresem odpowiedzialności wierzytelności wynikających z umowy z Umowy z dnia 21 września 2015r., a w konsekwencji zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty objętej pkt. II wyroku;

4/ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, polegający na pominięciu:

- części zeznań świadka P. T., który zeznał: „Umowa spółki (...) S.A. ze spółką była zabezpieczeniem twardym, tj. hipoteką które to zabezpieczenie dała babcia Pana K.. Nie pamiętam, czy informowałem państwa D. o tym, że hipoteka jest głównym zabezpieczeniem deklaracji wekslowej i weksla...” (k. 7-8 Protokół Posiedzenia z dnia 26 marca 2018r. Sądu Rejonowego w Brzozowie, sygn. I Cps 5/18),

- części zeznań pozwanego Iana D., który zeznał „zabezpieczeniem zobowiązań wobec powódki była również hipoteka na nieruchomości T. C..... Chodziło o nieruchomość położoną w C. obejmującą dom i gospodarstwo” (elektroniczny Protokół z rozprawy z dnia 18 czerwca 2018r., - 00:48:18),

- a w konsekwencji dokonanie ustaleń faktycznych z pominięciem okoliczności, że wierzytelności powoda, były zabezpieczone także poprzez ustanowienie hipoteki na nieruchomości stanowiącej własność T. C., zatem zabezpieczenie wierzytelności powoda poprzez dodatkowe poręczenia aż 6 osób, było dokonane ponad potrzebę, dlatego powinno zostać uznane za nieważne jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego;

5/ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, polegający na pominięciu:

- części zeznań pozwanego J. D., który zeznał: „Łącznie mogłem przekazać K. 60 tys. zł może i więcej Część pieniędzy wyprowadzono z firmy. Złożyłem zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa” (elektroniczny Protokół z rozprawy z dnia 18 czerwca 2018r. (- 00:32:18),

- części zeznań K. D.: „Zaczęłam się denerwować, kiedy brakowało pieniędzy. Pożyczaliśmy od rodziny żeby go ratować, wyłożyliśmy około 60 tys. zł” (elektroniczny Protokół z rozprawy z dnia 18 czerwca 2018r. (- 01:06:36).Ja nigdy nie brałam kredytów, pożyczek żyjemy z własnych dochodów. Obecnie oboje jesteśmy na emeryturze, ja mam 1.100 zł, a mąż 2 tys. netto, (elektroniczny Protokół z rozprawy z dnia 18 czerwca 2018r., - 01:00:21),

- a w konsekwencji dokonanie ustaleń faktycznych z pominięciem okoliczności, iż złożono zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa na szkodę spółki (...) sp. z o.o. z uwagi na podejrzenie sprzeniewierzenia majątku spółki, przez prezesa zarządu, a z uwagi na pogarszającą się sytuację finansową spółki rodzice pozwanego J. D. pomagali synowi poprawić sytuację majątkową spółki, pożyczając środki finansowe od rodziny, pomimo są już na emeryturze i sami nie osiągają wysokich dochodów - co doprowadziło do zasądzenia od pozwanych kwoty objętej pkt. II wyroku, mimo że z uwagi na zasady współżycia społecznego powództwo wobec pozwanych powinno być oddalone, gdyż pozwani K. D. i S. D. nie doprowadzili do powstania jakiegokolwiek zadłużenia spółki (...) sp. z o.o., a co więcej pomagali częściowo spłacić zadłużenie;

6/ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego - w postaci Umowy Deklaracji Wekslowej z dnia 8.09.2015r. polegającej na bezpodstawnym przyjęciu, że z treści deklaracji wekslowej wynika, że weksel in blanco zabezpiecza wierzytelności z tytułu umowy z dnia 21 września 2015r., podczas gdy w treści deklaracji wekslowej, nie wskazano odniesienia do Umowy z dnia 21 września 2015r., brak jest, zatem podstaw do rozszerzania zakresu deklaracji wekslowej, o postanowienia wskazane w Umowie z dnia 21 września 2015r.,

- a w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że weksel przedstawiony przez powoda był wekslem, który zabezpiecza wierzytelności powoda z tytułu umowy z dnia 21 września 2015r., której przedmiotem było określenie warunków współpracy powoda ze spółką (...), podczas gdy weksel in blanco nie może zabezpieczać wierzytelności z ww. umowy, której nie oznaczono w deklaracji - co doprowadziło do błędnego przyjęcia, że weksel został wypełniony w oparciu o spełnienie przesłanek w deklaracji, a w konsekwencji zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty objętej pkt. II wyroku;

7/ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego w postaci Zestawienia należności oraz dokumentów księgowych wraz z listami przewozowymi polegające:

- na przyjęciu, że z dokumentów wynika fakt, że spółka (...) sp. z o.o. nie wykonywała zobowiązań wobec powoda oraz wysokość zadłużenia spółki, jak również zasadność uzupełnienia weksla in blanco na kwotę wynikającą z ww. zestawienia, podczas gdy analizując ww. dokumenty nie można zweryfikować czy każda faktura została wystawiona, tytułem sprzedaży spółce towarów handlowych, o których mowa w deklaracji, zważywszy, że w samej treści umowy deklaracji - nie wskazano, w jakich okolicznościach powód był uprawniony do wystawienia faktur i innych dokumentów, obciążających spółkę, nie wskazano również, jakie towary miały być przedmiotem sprzedaży,

- na pominięciu, że ww. zestawienie obejmuje również należności niewynikające bezpośrednio z umowy sprzedaży towarów, które nie były objęte treścią deklaracji wekslowej takich jak: kosztów windykacji, odsetek ustawowych za opóźnienie, kar umownych,

- a w konsekwencji błędne przyjęcie, że powód był uprawniony do uzupełnienia weksla in blanco o kwotę wynikającą z zestawienia należności oraz dokumentów księgowych wraz z listami przewozowymi, podczas gdy zasadność wypełnienia weksla o ww. kwotę nie znajduje oparcia w treści deklaracji wekslowej, co doprowadziło do zasądzenia od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty objętej pkt. II wyroku.

8/ naruszenie art. 493 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie:

- twierdzeń i zarzutów pozwanych, podniesionych w dalszym piśmie procesowym, datowanym na dzień 27.10.2017r.

- wniosku pozwanych o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu: zawiadomienia sierz, sztab. S. L. z dnia 26 września 2017r. (...) o wszczęciu dochodzenia przeciwko K. K. (1) w sprawie przewłaszczenia pieniędzy Spółki (...) Sp. z o. o. na kwotę 59.957,03 zł w okresie od 3 czerwca 2016r. do 27 września 2017r.

podczas gdy powołanie twierdzeń, zarzutów i wniosku dowodowego wskazanych w piśmie z dnia 27 października 2017r. nastąpiło w konsekwencji ustosunkowania się do pozwanych do „Odpowiedzi powoda na zarzuty pozwanego ad. 1, ad. 4 i pozwanej ad. 5”, ponadto w przedmiotowej sprawie podnoszone twierdzenia i dodatkowe zarzuty oraz wnioski dowodowe były istotne dla prawidłowego rozstrzygnięcia, a z uwagi na ich pisemną formę nie spowodowałyby zwłoki w rozpoznaniu sprawy,

- a w konsekwencji wydanie rozstrzygnięcia z pominięciem istotnej części materiału dowodowego i zarzutów pozwanych w zakresie podnoszonych okoliczności konfliktu pomiędzy J. D. a K. K. (1), sprzeniewierzenia majątku Spółki (...) Sp. z o.o. przez pozwanego K. K. (1), wprowadzenia przez pozwanego K. K. (1) w błąd K. i S. D. co do sytuacji finansowej Spółki oraz rzeczywistej wartości zobowiązań Spółki, co w konsekwencji doprowadziło do zasądzenia od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty objętej pkt. II wyroku.;

II.naruszenie prawa materialnego:

9/ naruszenie art. 10 prawa wekslowego z dnia 28 kwietnia 1936r. (Dz.U. Nr 37, poz. 282 z późn. zm.), dalej „prawo wekslowe”, poprzez uznanie, że weksel jest ważny, pomimo wypełnienia przez powoda weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym, zarówno co do wysokości sumy zobowiązania, jak i klauzuli domicyliatu;

10/ naruszenie art. 101 prawa wekslowego, polegające na przyjęciu, że brak prawidłowego oznaczenia firmy wystawcy weksla nie skutkuje nieważnością weksla, podczas gdy w odniesieniu do osób prawnych i podmiotów niemających osobowości prawnej nazwisko zostaje zastąpione przez nazwę przedsiębiorstwa lub firmę, na którą ciągniony zostaje weksel, a brzmienie firmy lub nazwy podmiotu napisane na wekslu musi być zgodne z brzmieniem wskazanym w odpowiednim rejestrze,

- a w konsekwencji błędne przyjęcie, że weksel wypełniony przez powoda jest ważny, podczas gdy w dacie wypełnienia weksla przez powoda osoba prawna - spółka (...) sp. z o. o. nie działała pod ww. firmą, natomiast na dokumencie wekslowym winno figurować określenie (...) sp. z o.o. w upadłości - co powinno skutkować przyjęciem że weksel jest nieważny, z uwagi na brak prawidłowego oznaczenia podmiotu, który wystawił weksel, brak jest zatem podstaw do kierowania żądania zapłaty do osób wskazanych, jako poręczyciele;

11/ naruszenie art. 101 prawa wekslowego, polegające na przyjęciu, że błędna data może mieć znaczenie przy zarzucie przedawnienia roszczenia wekslowego, ale nie ma znaczenia dla oceny ważności weksla własnego oraz nie wpływa na możliwość dochodzenia na jego podstawie spełnienia zobowiązania, podczas gdy data wystawienia weksla ma znaczenie przy ocenie czy podmiot wystawiający weksel w dacie jego wystawienia był zdolny do zaciągania zobowiązań i reprezentacji podmiotu wystawiającego weksel,

- a w konsekwencji przyjęcie, że weksel jest ważny, podczas gdy w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego na dzień wystawienia weksla tj. 24.11.2016r. spółka (...) Sp. z o.o. była w upadłości, zatem w dacie wystawienia weksla, podpisany pod wekslem J. D. nie był uprawniony do zaciągania zobowiązań w imieniu Spółki, która mogła ona być, reprezentowana jedynie przez syndyka - co powinno skutkować przyjęciem, że w zaistniałej konfiguracji faktycznej weksel jest nieważny, a żądanie skierowane wobec poręczycieli – bezpodstawne;

12/ naruszenie art. 77 ustawy prawo upadłościowe z dnia 28 lutego 2003r. (Dz.U. Nr 60, poz. 535 z późn. zm.), dalej ustawa prawo upadłościowe, poprzez błędne przyjęcie, że weksel może wystawić podmiot, który w dacie oznaczonej, jako data wystawienia był w upadłości, podczas gdy po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej upadły nie może zobowiązać się w stosunku do mienia stanowiącego masę upadłości, a czynności prawne upadłego dotyczące mienia wchodzącego w skład masy upadłości, wobec którego upadły utracił prawo zarządu są nieważne,

- co doprowadziło do przyjęcia, że spółka (...) sp. z o.o. w upadłości, mogła samodzielnie zaciągać zobowiązania, podczas gdy wystawca w dacie oznaczonej, jako data wystawienia weksła utracił zdolność do samodzielnego zaciągania zobowiązań;

13/ naruszenie art. 32 prawa wekslowego, polegające ma przyjęciu, że zobowiązanie poręczycieli wekslowych jest ważne, podczas gdy poręczenie zostało udzielone z naruszeniem wymogów formalnych jego ważności oraz zostało udzielone na wekslu niespełniającym warunków art. 101 prawa wekslowego gdyż: wystawca w dacie wystawienia weksła znajdował się w upadłości, nieprawidłowo oznaczono firmę wystawcy, niewłaściwie oznaczono miejsce płatności, co przesądza o nieważności weksła, a tym samym skutkuje nieważnością poręczenia wekslowego;

14/ naruszenie art. 481 k.c. w zw. z art. 92 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe, poprzez;

- zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda wskazanej w pozwie kwoty, pomimo, iż powód doliczył do sumy wekslowej odsetki ustawowe za opóźnienie liczone także po dacie ogłoszenia upadłości wystawcy,

- zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda odsetek od sumy wekslowej od dnia 3 grudnia 2016r.,

- zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda od sumy wekslowej odsetek w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w sytuacji, w której weksel nie był oprocentowany, a ani treść deklaracji, ani treść umowy, nie zezwala na oprocentowanie sumy wekslowej odsetkami w ww. wysokości;

15/ naruszenie art. 38 prawa wekslowego poprzez uznanie wierzytelności względem powodów za wymagalną pomimo nieprzedstawienia pozwanym weksła do zapłaty - pozwani nie zostali prawidłowo wezwany do wykupu weksła;

16/ naruszenie art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji pominięcie okoliczności, że powód w przedmiotowej sprawie dokonał zabezpieczenia swoich roszczeń w sposób nadmierny i ponad potrzebę, gdyż głównym zabezpieczeniem roszczeń powoda, wynikających ze sprzedaży spółce (...) sp. z o.o. towarów handlowych było ustanowienie hipoteki umownej, na nieruchomości stanowiącej własność T. C., a ponadto, powód dokonał zabezpieczeń roszczeń także zobowiązując pozwanych do wystawienia weksła „in blanco”, który został poręczony przez sześć osób, oznaczonych, jako poręczycieli, co prowadzi do wniosku, że suma udzielonych zabezpieczeń w dacie ich ustanawiania była nadmierna i nieuzasadniona, zatem umowa poręczenia weksła in blanco powinna zostać uznana, jako czynność prawna sprzeczna z zasadami społecznego w oparciu o art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 353 1 k.c. z uwagi na nadzabezpieczenie roszczeń powoda, którą to okoliczność Sąd I instancji powinien wziąć pod rozwagę z urzędu;

17/ naruszenie art. 30 prawa wekslowego w zw. z art. 101 prawa wekslowego poprzez błędne przyjęcie, że z uwagi na brak określenia górnej granicy poręczenia, poręczyciele odpowiadają za zobowiązanie wekslowe do pełnej wysokości, podczas gdy można poręczyć za dług przyszły do wysokości z góry oznaczonej, natomiast w treści Umowy deklaracji wekslowej, poręczyciele nie określili z góry oznaczonej kwoty.

W oparciu o wyżej przedstawione zarzuty na podstawie art. art. 368 § 1 pkt. 5) k.p.c. wniesli o:

1/ zmianę pkt. II wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości w stosunku do pozwanego ad. 2 S. D. i pozwanej ad. 3 K. D.;

2/ zmianę pkt. IV wyroku poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych ad.2 i 3 solidarnie kosztów postępowania przed Sądem I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych lub według przedłożonego spisu kosztów;

3/ zasądzenie od powoda na rzecz na rzecz pozwanych ad. 2 i 3 solidarnie kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych;

4/ ewentualnie, na wypadek uznania przez Sąd, że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego;

5/ ponadto, na podstawie art. 380 k.p.c. wnieśli o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu w postępowaniu apelacyjnym w postaci: zawiadomienia sierż. sztab. S. L. z dnia 26 września 2017r. ((...))o wszczęciu dochodzenia przeciwko K. K. (1) w sprawie przewłaszczenia pieniędzy Spółki (...) Sp. z o.o. na kwotę 59.957,03 zł w okresie od 3 czerwca 2016r. do 27 września 2017r. - na okoliczność konfliktu pomiędzy pozwanym J. D. a K. K. (1), wzajemnych ustaleń co do sposobu zabezpieczenia wierzytelności Spółki, sprzeniewierzenia majątku Spółki (...) Sp. z o.o. przez K. K. (1), wprowadzenia przez pozwanego K. K. (1) w błąd pozwanych do sytuacji finansowej Spółki oraz rzeczywistej wartości zobowiązań Spółki.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacje pozwanych nie zasługiwały na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny uznał za bezzasadny podniesiony w apelacji pozwanych S. D. i K. D. zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., albowiem uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie elementy wymagane tym przepisem i pozwala na zapoznanie się z procesem wnioskowania Sądu I instancji. Odrębną od spełnienia wymogów uzasadnienia wyroku jest kwestia prawidłowości oceny dowodów i wyprowadzonych na jej podstawie ustaleń faktycznych.

Według stanu na dzień orzekania przez Sąd Apelacyjny zarzuty od nakazu zapłaty wniesione przez T. C. były prawomocnie odrzucone i już z tej przyczyny bezprzedmiotowe stały się zarzuty w/w pozwanych naruszenia art. 316 w zw. z art. 370 k.p.c. i art. 353 ze zn.2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutów apelujących naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Przytoczone na jego uzasadnienie argumenty nie przystają do zgromadzonych w sprawie dowodów.

Po pierwsze - słusznie Sąd I instancji wskazał, że pozwani podnosząc, iż deklaracja wekslowa nie upoważniała do wypełnienia weksla in blanco na sumę wierzytelności powoda wynikającą z umowy z dnia 21 września 2015r., w żaden sposób swych twierdzeń nie udowodnili pomimo ciężącego na nich obowiązku procesowego. Twierdzenia te pozostały całkowicie gołosłowne. Pozwani w toku całego procesu nawet nie usiłowali podać innego niż przedmiotowa umowa możliwego źródła zobowiązań pieniężnych (...) spółki z o.o. wobec powoda, których zapłatę miałyby zabezpieczać weksel in blanco.

Po drugie – w swych wywodach pozwani niesłusznie pomijają, że zgodnie z § 1 deklaracji wekslowej, weksel in blanco został wystawiony i przekazany remitentowi jako zabezpieczenie roszczeń remitenta z tytułu sprzedaży wystawcy towarów handlowych. Z literalnego brzmienia tego postanowienia wynikałoby więc, że weksel ma zabezpieczać wszelkie roszczenia powoda z tytułu sprzedaży wystawcy towarów handlowych, nie tylko wynikające z realizacji umowy z dnia 21 września 2015r.

Jednak powód uwzględniając rzeczywisty zamiar stron z korzyścią w istocie dla pozwanych, wiązał weksel jedynie z zabezpieczeniem roszczeń z tytułu sprzedaży realizowanej na podstawie umowy z 21 września 2015r.

Jako całkowicie dowolne w świetle przedłożonych przez powoda dokumentów finansowych i przewozowych ilustrujących daty i wartość dostarczonego spółce (...) towaru, a nadto niespornego faktu, że wierzytelności powoda z tych tytułów zostały w całości uznane przez syndyka w postępowaniu upadłościowym tejże spółki, Sąd Apelacyjny uznał twierdzenia apelujących o braku podstaw dowodowych do poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń co do wysokości zadłużenia spółki. To apelujący obstają przy wersji, która nie ma żadnego oparcia w dowodach.

Chybione są przy tym twierdzenia o ujęciu w kwocie należności kar umownych skoro w rzeczywistości nie zostały one uwzględnione, co wynika zresztą jasno tak z treści pozwu jak i uzasadnienia wyroku.

Co do uwzględnienia kosztów windykacji i odsetek ustawowych to skarżący znowu niesłusznie pomijają treść deklaracji wekslowej. W § 2 wskazano, że remitent ma prawo wypełnić weksel sumy wekslowej w każdym czasie przez wpisanie m.in. sumy wekslowej obejmujące kwoty z tytułów, o których mowa w § 1 tj. z tytułu sprzedaży wystawcy towarów handlowych wraz z odsetkami do dnia płatności weksla. Postanowienia umowy sprzedaży z § 1 ujęte były przede wszystkim w umowie z dnia 21 września 2015r., której integralną część stanowiły ogólne warunki umowy, w tym z pkt. 2 tytułu „Brak zapłaty przez Odbiorcę w terminie płatności” o obowiązku odbiorcy pokrycia części kosztów windykacji w wysokości 250 zł za każdy miesiąc, w którym poziom przeterminowania powyżej 30 dni wynosi powyżej 30.000 zł.

Z kolei, skoro w deklaracji wekslowej zastrzeżono odsetki do dnia płatności weksla, to ich doliczenie do sumy wekslowej uzasadniała treść art. 48 pkt.1 Prawa wekslowego.

Odnosnie do zarzutu naruszenia art. 493 § 1 k.p.c. to z pewnością nie zachodziła sytuacja uprawdopodobnienia przez pozwanych okoliczności wskazujących na ich brak winy w podniesieniu nowych twierdzeń i zarzutów. Nie wystąpiły też w sprawie żadne wyjątkowe okoliczności.

Jeżeli zaś uznać za nowe twierdzenia, wynikające z i tak przeprowadzanych dowodów w postaci przede wszystkim zeznań S. D. i K. D., że jako poręczyciele wekslowi nie mieli dostatecznej wiedzy co do możliwego źródła i wielkości ich zobowiązań to wskazać należy, że nie zasługiwały one na uwzględnienie.

Istotą weksla in blanco zabezpieczającego przyszłą wierzytelność z danego stosunku prawnego jest , że w dacie jego wystawienia nie jest on uzupełniony i nie jest z reguły w tej dacie wiadome, czy zajądą podstawy z porozumienia wekslowego do jego uzupełnienia i na jaką sumę wekslową.

Z tej istoty i charakteru weksla in blanco zabezpieczającego przyszłą wierzytelność pozwani S. D. i K. D. usiłują zaś wyprowadzić korzystne dla siebie skutki prawne wskazując właśnie, że weksel w dacie jego podpisania nie był uzupełniony, nie znana im była możliwa wielkość wierzytelności powoda - co jest z przyczyn oczywistych nie do zaakceptowania. Gdy do tego uwzględni się treść porozumienia wekslowego, w którym podano na zabezpieczenie jakich roszczeń wystawiony został weksel, a nadto fakt, że jednym z poręczycieli był J. D. pełniący jednocześnie funkcję członka zarządu spółki (...), nie sposób inaczej oceniać te twierdzenia niż jako podniesione wyłącznie na użytek procesu.

W końcu, dla ustaleń faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu, nie mogły mieć znaczenia ustalenia w postępowaniu karnym w sprawie o przywłaszczenie pieniędzy przez drugiego członka zarządu K. K. (1) na szkodę spółki (...). Ewentualne działania przestępcze K. K. na szkodę spółki mogą mieć znaczenie dla roszczeń zwrotnych tejże spółki czy poręczycieli, ale nie mają znaczenia dla rozpatrywanego zobowiązania wekslowego. Niezrozumiałe są wręcz przyczyny, dla których skutki prawne sprzeniewierzenia przez członka zarządu pieniędzy spółki czy wprowadzania przez niego w błąd pozostałych pozwanych miałyby ponosić podmiot zewnętrzny - powód.

Nie znajdując zatem podstaw do odmiennej oceny dowodów, Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji.

W świetle tych ustaleń nie zasługiwały na podzielenie zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego.

Bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 10 Prawa wekslowego, ponieważ z przyczyn wyżej już przedstawionych uzupełnienie weksla nastąpiło zgodnie z porozumieniem wekslowym. Przy czym weksel został uzupełniony o wszystkie treści wymagane przepisem z art. 101 Prawa wekslowego.

Argumenty przytoczone przez apelujących na uzasadnienie zarzutów naruszenia art. 101, 77 i 32 Prawa wekslowego opierają się na fakcie, że w dacie wpisanej na wekslu jako data jego wystawienia spółka (...) spółka z o.o. była już w upadłości, tym samym jej zarząd nie był uprawniony do jej reprezentowania i zaciągania zobowiązań.

Argumenty te pomijają jednak prawidłowe rozważania Sądu I instancji, który szczegółowo się do nich odniósł.

Przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyczerpująco umotywowane stanowisko Sądu I instancji Sąd Apelacyjny w pełni podziela i w tym stanie rzeczy odwołuje się do jego treści bez zbędnego powtarzania.

Raz jeszcze zaakcentować więc tylko należy, że już niezależnie od oczywistej w zestawieniu z datą podpisania deklaracji wekslowej pomyłki pisarskiej pochodzącej od pierwszego przecież wierzyciela wekslowego, któremu weksel został wręczony po jego podpisaniu przez wystawcę i poręczycieli, to istotne jest, że zobowiązanie poręczyciela wekslowego ma charakter samoistny i niezależny od odpowiedzialności wekslowej wystawcy. Z tej przyczyny awalista ponosi odpowiedzialność wekslową nawet gdyby osoba, za którą poręczył nie miała zdolności wekslowej.

Apelujący nie odnoszą się w żaden rzeczowy sposób do rozważań Sądu I instancji, szczególnie w tym ostatnim zakresie, ograniczając się w istocie do powtarzania argumentów wcześniej przedstawianych.

Podobnie jak w przypadku zarzutu naruszenia art. 38 Prawa wekslowego, który stawiany jest w oderwaniu od dowodów i ustaleń oraz poczynionych na ich podstawie rozważań Sądu I instancji. Słusznie przy tym powód w odpowiedzi na pozew wskazuje z powołaniem się na utrwalone stanowisko orzecznictwa i doktryny, że z chwilą doręczenia odpisu pozwu także następuje przedstawienie weksla do zapłaty.

Jak już wyżej wyjaśniono zobowiązania awalisty mają charakter samoistny stąd chybiony jest zarzut naruszenia art. 481 k.c. w zw. z art. 92 ust.1 Prawa upadłościowego, na co zresztą prawidłowo wskazał Sąd Okręgowy, podkreślając fakt, iż w niniejszej sprawie odsetki nie są dochodzone od wierzytelności z masy upadłościowej. Nadto wskazać należy, a to wobec podniesionych zarzutów co do zasądzenia odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty z weksla, że w realiach sprawy Prawo wekslowe nie wyłącza stosowania art. 481 § 1 i 2 k.c.

Za całkowicie bezzasadny Sąd Apelacyjny uznał zarzut naruszenia art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 353 ze zn.1 k.c. i to w sytuacji, w której jak dotąd powód nie uzyskał zaspokojenia swoich słusznych roszczeń nawet w części od żadnego z zobowiązanych. Apelujący zdają się przy tym nie zauważać, że wielość osób zobowiązanych do zapłaty wspólnego zobowiązania pieniężnego powoduje też możliwość rozłożenia ciężaru spłaty długu na kilka osób, przez co czynność ta może być dla każdego z nich mniej dolegliwa finansowo. Zabezpieczenie roszczeń wekslem in blanco służy z istoty swej zabezpieczeniu słusznych roszczeń wierzyciela. W sytuacji gdy już zasady doświadczenia życiowego dowodzą, że nie zawsze określone w umowie sposoby zabezpieczenia okazują się skuteczne (a np. na zły stan finansowy apelujących potwierdzony zwolnieniem ich od kosztów sądowych wskazano w odpowiedzi na apelację), nie sposób przyjmować, że postępowanie wierzyciela zabezpieczającego swoje przyszłe, nieznanne jeszcze co do wysokości roszczenia w różnej formie, stanowi z jego strony naruszenie jakichkolwiek zasad współżycia społecznego.

Nie zasługiwał też na uwzględnienie podniesiony w apelacji pozwanych zarzut naruszenia art. 30 Prawa wekslowego w zw. z art. 101 tejże ustawy.

W niniejszej sprawie odpowiedzialność apelujących jako awalistów oparta jest na przepisach Prawa wekslowego, a nie na przepisach kodeksu cywilnego o poręczeniu wierzytelności przyszłych.

W przeciwieństwie do przepisów prawa cywilnego przepis z art. 30, tym bardziej tylko z art. 101 Prawa wekslowego nie wymaga określenia górnej kwoty, do której ponosi odpowiedzialność awalista. Oznacza to, że poręczenie wekslowe jest ważne, mimo że w chwili wydania weksla nie określono wysokości przyszłego zobowiązania, ale upoważniono odbiorcę weksla do jego uzupełnienia na sumę mającą wynikać w przyszłości z określonego stosunku prawnego.

Z przyczyn wyżej przedstawionych Sąd Apelacyjny uznał zarzuty apelujących za bezzasadne i na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił ich apelacje.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Ewa Staniszeńska Bogdan Wysocki Piotr Majchrzak